

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Centurioni placidè respondet Christus, Regulo autem asperius: quo nos docet, vt alier Eliseus, non honorare quempiam, eo utulo, quia diues, nec pauperem reiicero quia pauper.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

III. Mirabilis terre loquendi formula, quid hac, Dominus. Quis di- mine, intendis? Tu vide, quid dicatur vacuum? catur ap- id quod exterius habere videtur substantiam, parere va- interius vero continet nihil, ut nux dicitur va- cuius co- cua. Hinc in 5. Scriptura idola vocantur va- ram Do- tua: eo no- nipe, indignat illa Propheta Samuel; mmo. Nolite declinare post vana, que non proderunt vo- I Reg. 12. *hu quia vana sunt.* In Hebræo legitur vox 26.

Tohu; significans vacuum: & nostro modo loquendi nices vanas dicimus, que vacuæ sunt. Talia erant Gentium idola: videbantur quasi apertis oculis omnia circumspicere, manibus diuitiis plenis, quibus cunctis mortalibus de necessariis prouidebant, vestes ostentabant vi- uam aliquam personam, & in rei veritate ni- hil erat eorum omnium. Huic videtur alludere

Habac. Propheta Habacuc dum ait: *Eccc isto cooperatus est auro, & argento, & omnis spiritus non est in visceribus eius.* q. d. Apparet oculis hominum persona quædam magna, verum nec hilum habet vitæ ab inuis. Secundum hanc Scriptu- ram, quot vacui apparent coram Domino Deo? Accurrunt coram Venerabili Sacramento, fle- ctunt genua; legunt orationes suas, pectora percussunt, ignis vero vacui sunt, vacui cor- de, quod domi reliquerunt, vnus in diuitiis cor habet, alter in conuentionibus, alter in bonis suis, alter in amica: nota enim. *Ecce est doctrina Christi, ubi est, ablatum est, ubi est, & cor tuum.*

Inuitatus, & obnixè rogatus fuit S. Anto- nius de Padua, vt orationem haberet funebrem in exequiis cuiusdam diuitis, ascendit pulpitu- m, existente corpore defuncti in Ecclesia: pro conuentionis sue themate sumpsit verba hæc: *Mortuus est diues, & sepultus est in inferno: Affir- mans se hæc dicere de pastore defuncto: qui talis erat, vt semper vacuus ingrederet Ecclesiam,*

quin & modo vacuus erat, quia licet corpus eius ab omnibus præsens videretur, cor tamen eius abesse, esset autem inter nummos: Vi- deat, inquit, cui placuerit: Abierunt, & ec- ce in arca quadam inter multo pecuniarum sac- eos cor diuitis adhuc tepidum inueniunt. Sic inuitant multi in Dei conspectu, sed vacui. Ne sic, amice, ait Deus ingrediaris: *Non apparet, si sit prælocutus, vt alter David, calicem aquæ frigidiæ, qua vt reficeretur, postula- et, alter vero accederet, offerretque Regi pulcherrimum ex argento poculum deauratum, & affabre elab- oratum, sed aqua vacuum, plenum puluere, telis oblitum atancarum? In pessimam indubie par- tem. Quam ardenti cordis tui siti Deus anxiatur*

Sitis, clamat in cruce. Infelix & effrons acce- dis, qui corpus adfers pulchrum, sericas ve- stes, erecta ceruice, capi e dilcoopero, sed nec aqua gnum defers Christo subundo: cor enim totum foris reliquisti. Et tu Domine, que composita plus minus ducentis aciculis acceris; sed spiritu vacua, quasi nullum haberes, habes autem cor tuum in vanitatibus, & ubi tu melius nosti. Faxit Deus ne tales simus: vt dum Sacerdos, amictu capite obuclato, alba cor- pore induto, cingulo, ac in manipulo brachio an- nexis, stola de collo dependente, casula ornatus procedit, Christi personam representans, ad sacram aram non accedat spiritu & corde vacuo, & quo vltimus corpore progreditur, vt ap- proxinet Deo, eo magis retrocedat & à Deo longius corpore diuellatur.

Optimus & sanctus Rex Iosaphat exterritus, Cops- auis periculis, potentissimis & innume- is circumvallatus hostibus, accurrit & accedit ad accedens Deum, quomodo? Iosaphat autem timore portæ dum- ritus totum se contulit ad rogandum Dominum. An 2. Iosaphat non perpendisset verbum hoc (totum) id est cor- de & animo, corpore & anima: nouerat enim pagum homini prodesse, si corpore tantummodo accedat, anima vero procul absit: hæc enim actionis præcipua pars est, idque eo modo, vt proprius terminus dixerit Evangelista: *Accesse Centurio: cum corpore & spiritu accel- sentivolans alis fidei, & charitatis.*

§. 8. Centurioni placidè respondit Christus, *Regulo autem asperus: qui nos docet, et ab ex- Eliseu, non honorare quempiam, et tunulo, quia diues, nec pauperem reuerere, quia pauper.*

Accesse, ut ad Christum missi à Centurio: *ne seniores, qui Christo adstantes verba que dicenda habuerunt, & legationem, qua ex parte Centurionis funderentur, ita proponunt, vt narrat D. Lucas. Domine, ecce in ciuitate hac Centurio, vir honestissimus, multumque venerabilis, cui seruus, illi pretiosus, qui tam forti torquetur paralyti, vt vno tantum gradu, ipse morique diuidatur: lamillet roget, ne grauius eius de omni accedere, seruum hanc curaturus, Dignus est enim, vt hoc illi præstet. licet enim vir Gentilis, genti nostræ a- deo tamen addictus, vt nobis a discernerit sto- are synagogam. Respondet Dominus: libentissi- me: Ego veniam & curabo eum: Et dicens & fac- tione, progreditur versus domum Centurionis.*

Communitur hic sistant Sancti Patres hac Christi affabilitate stupefacti, & quam promptè, hoc, quod petebant, sic executus: Longè etenim alter in eadem civitate virum quendam præcipuum, quem Regulum dicebant, excepit: Autumat D. Hieron. eum fuisse ex familia Regali, indeque vocatum Regulum; alii quod esset aliquorum locorum Dominus, vt modo nolli inuitati, quos Concilium Tridentinum vocat Regulos. Huius filius incipit mo. i. c. 17. de Supplex Christo pronoluitur vt alii. Domine desine. Descende præsequam meo iuratur filius meus: jam enim expirat: testina, ne tardaueris: quid ad hac Christus? faciem contraxit, nec se huius eius petro non annuit, insuper & acrioribus eum verbis reprehendit: notans infidelitatis: Nisi signa & prodigia videritis, non creditis. Hæreo: quid Domine? vt curares a paralytici Gentilis cuiusdam seruum, ad primam ludæorum vocem, parum est quod verbis pacificis eos excepit, insuper mox itinere te accingis: Hic verò & te supplicat Regulus populi sui primarius, & pro filio moribundo arden ius instat, nec idcirco aut festinas aut patrem solat, sed è contra, quasi irritum te ostendit. Plurimas Sancti congerunt huius differentie rationes; Prima fit: & valde vulgaris, quam allegat D. Chryostomus, & Gregorius. Vt Evangelii sui ministros erudiat quæ ratione in curandis animabus illis sit procedendum, vt non quia princeps, quia nobilis sese demittant, & primum ei cedant locum, pauperem vero dedignentur, aut in angulum rejiciant. Vt nos doceret (ait D. Chryost.) non magis celere, & modicos contemnere, sed pauperes & diuites similiter honorare. Vitium est principibus communitur innatum, superbia, quos ita fortiter possidet, vt in quo humiliores se debere ostendere, sint in eo superbiore. Tanta est eorum superbia, qui principatus & præfecturas gerunt, vt neque calamitatibus in eis, ad humilia capiende stentant. Ecce veritatis exemplum in Regulo, hic calamitate prægrauatus, & filii sui elute prostratus, quem ad orationem, & libellos supplices, & humilem prostrationem compellit necessitas, in hoc ipso superbiæ suæ prodit indicio, qui quadam inflatus arrogantia cum Christo agit, vt gens cum, se ponit subsequi, & in domum suam festinare. Tabens illum adunum dicebat, Propera, atque descende: moriturus est enim filius meus.

Hic Principum arrogantie, additur desus ministrorum Dei, quem in eis acriter car-

pit D. Iacob. eos vt personarum acceptores insimulans, in eorum distributione remediolorum, quæ eorum Deus tradidit potestati: Fratres mei, nolite in personarum acceptione, habere fidem Domini nostri Iesu Christi glorie. O vos Dei ministri ne sitis personarum acceptores, dum diuinæ gratiæ distribuitis dona, vobis à Christo commendata. Quis talis ergo? Vos rei estis, qui in distributione donorum Dei, Principibus, nobilibus, diuitibus prærogatiuas conceditis. Tradidit potestati vestræ regni cælorum claus p o omnibus æqualiter: claus, inquam, ministerii gratiæ, donum remissionis peccatorum per sacramenta & Dei verbum, quare inter personas ne sit distinctio Ita enim loquitur Apostolus, & in ipsis suis ministris. Quorum est minister peccata, remittimus eis, a Doctore omnes Genes. b. Prædicatæ Euangelium omni creatura, & vos autem magis a Ioan. gno huc discrimine expenditis. Et enim si introierit c. 20. 23. in conuentum vestrum vir aureum anulum habens in veste candida: introierit autem & pauper c. 28. 19. in iordano habitus, & intendatis in eum, qui indutus c. Marc. est veste præclarâ, & dixeritis ei: in sede hic bene, c. 16. 15. pauperi autem dicatis: Tu sta illic, aut sede sub scabello pedum meorum: nonne iudicatis, &c.

O quam graphicè & plane ad litteram describit, id quod inter nos agimus & nostrorum modum procedendi. Institut vos Christus donorum suorum ac gratiarum ministros. æquale cunctis ad ea ius tribuens, pauperibus ac diuitibus, plebeis & nobilibus, seruis & Dominis, lutei versoribus ac intulatis, vos vero inter veritatemque magnam statuitis discrimen. Intrat Conuentum vestrum nobilis quidam præclarus, pretiosis indutus vestibus, annulis aureis splendens, manibus, collo catenâ circumpendente: tempus est Quadragesimæ, dies confessionis imminet nobili tali, vel tali; Præcedit famulus, accedit ad ostium Conuentus, (videtur Apostolus nos tangere viens illo verbo in Conuentum vestrum) capiamus igitur hoc modo nomen Conuentus; pulsat cum impetu companulam. Aperiuntur fores, adest talis Dominus. Illico apertuntur latissimè fores: prodir Prælati & Conuentus seniores in occursum, ciuiles & aulicæ non desunt vrbantates. Tandem malet cum Confessario, & primum modico tempore confabulantur, discurrent, obambulant, dein accedamus, inquit, ad cellam, vt confessionem exordiar, ne me quispiam perturbet: adest famulus, qui pulsat sternat, cui Dominus genu flexus innicatur.

Quid iterum? Adstant, & ad portam adstant

21
I. Personarum acceptio tenet describitur.

biur centeni pauperes, qui de prima luce, ve
 citius audirentur, domestica sua deseruerunt
 negotia, ex quibus omnis victus eorum ratio
 dependet. Et quid responsum? *Pauperi autem di
 citur: tu sedit, aut sede.* Modicum expecta,
 Frater mi, expecta modicum, dum tempus sit
 interea scamno illi insideto. O quam proprie,
 nos de pingit D. Apostolus. Praetolatur Con
 fessarii aduentum mulierum pauperum ingens
 numerus, quas alia mille negotia domi exspe
 ctant, quibus arida lingua dicitur: expectent
 modicum, sedent, quiescant: & ecce adest
 nobilis quadam Domina: o quam celeres,
 quam vibrati occurrunt &c. Haec est, ait D.
 Apostolus, donorum Dei iniquissima distribu
 tio, & male de illis iudicatis: *Ecce estis iudices
 iniquarum cogitationum.* Memineris, ait, te a
 Christo praeventum & praemonitum, in eo quod
 ipse fecit. Considera, quomodo pauperes exci
 piat, qui ut nos doceret, pauperes ne dedigne
 mur, diuitibus illos praeposuit: *Audite, Fra
 tres mei dilectissimi. Nenne Deus elegit pauperes in
 hoc mundo &c. Vos autem ex honoratis pauperes.*
 En quam pauperem sibi elegit matrem, ut ex
 ea nasceretur; praesepe bestiarum, in quo reclu
 naretur, pastores pauperes, qui essent eius co
 mites, & praedicatores, & Principes Ecclesie:
 cum pauperibus edidit majora miracula, seruum
 militis honorauit, dum accedit eum curantibus:
 Principem vero ac eius filium contemnit, ut ne
 quidem vnum satisfactorum verbum ei dare
 voluerit. Eo agendi modo egebat elatus Prin
 cipum fastos: qui etiam in hoc ipso, quo Dei
 ministrorum opera indigent, adori ab eis
 volunt & consulari & in ipsorum actibus hu
 militatis, fatigant, ut eorum superbus eluceat
 animus. Quocirca praecipit Dei ministri hoc
 unum curant, ut illos humiliarent, & plurius
 facerent pauperes quam ipsos.

Toti mundo notissima est historia, quam
 narrat Spiritus S. de Naaman, erat hic Prin
 ceptus nobilissimus, & in aula Regis syriae supre
 mus: intellexit prophetam Dei nempe Eliseum
 esse in Israhel, qui eum a lepra posset emundare.
 Peiigit eo, multis stipatus famulis, multitudine
 nobilium, curribus & quadrigis, magnosque
 comitatu. Dum domui prophetae appropin
 quant, ecce quidam de eius comitatu praecur
 rant, magno strepitu fores pulsant: a, erite,
 aperite, adest Dominus meus, ut cum propheta
 egeret a lepra sua: cetera ad viuum referet
 imaginor seruos illos, quos diximus praecurra

ad ianuam Conuentus, magna vi pulsantes
 tintinnabulum, ut Dominus eorum, qui a le
 pra peccati per confessionem curandos venit,
 ambas ostendat fores patentes, & Confessarium
 in eis praestolantem. Erat tum temporis prop
 heta in secretario domus suae relictus; audi
 dit vehem. nent hunc strepitum. Quid hoc res?
 Domine, aduentum annuntiant magno cuiusdam
 Principis, quem a lepra sua cures; rogant ve
 descendas in eius occursum. Subridet Eliseus,
 & ne loco quidem motus, & quasi in aere lo
 quens, caput suum circumagens, respondet per
 interpretem discipulum suum ut per domus fe
 neltram ei proclamet: *Vade, & Lauare septies in
 Iordane & recurret sanitatem caro tua, atque immu
 daberis.* Adest Princeps, prophetam non videt,
 audit responsum, quod ei ex supero patet
 domus suae mittit, rusticitatis eum acculat,
 praecipit reuerti curru & equites, & vniuersum
 comitatum retrocedere, indignans & fre
 m. *gratus Naaman recedebat, & in sensu caput
 animo conuenit, per vitam vestram, ecce hic
 qualiter sit educatus, quam parum sapit verba
 nitatem, certe magis hic rusticus esse videtur,
 quam sanctus. Haec ego intendebam, & a prop
 heta sperabam, ut quam primum de nostro
 aduentu resumeret, illico de domo ad portas
 descenderet inhi in occursum, ibique confi
 stens coram me psalmis suos ac orationes funderet,
 quibus ego exoreret. *Purabam quod egredere
 retur ad me, & si iam innoceret nomen Dei sui, &
 tangeret hinc lepra, & curaret hoc.* Eliseus li
 cet hunc non ignarus, illa tamen nec curat,
 nec ad illum attendit, non magis quam si fuisset
 reus mundi vilius, & abire permisit, ne
 vel verbum ei dans satisfactionis, aut rationis
 cur ita egerit. Nihilominus recedit Naaman,
 persuasus tanen a seruis suis, in pleui suba
 Pr. pheta in iunctum mandatum, lauit se septies
 in Iordane, & operam recepit subito sanita
 tem; iam sanus effectus, merita cognoscit prop
 heta eiusque mirificam potesta em, gratias ei
 aditus reuertitur, domum accedit Prophetae
 cum vniuerso suo comitatu, famulis, nobilibus,
 curribus &c. Manet immortuus Eliseus, nec de
 pauperetia sua sede contingit. Adest Naaman
 discooperto capite stans coram viro Dei. *Re
 versus est ad virum Dei cum vniuerso comitatu
 suo, & venit, & stetit coram eo.* Naaman igitur
 sic adstantem Prop. heta sedens instruit, & de
 rebus fidei lenius erudit: O ter maxime prop
 heta, sicine Principes excipis? quid non de
 te impargent? arrogancem te, fastuosum esse, &
 inu. banum.*

II
 Quatuor
 Naaman
 Syrii
 Eliseus
 excopt

